2025/11

14.1.2025

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2025/11

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1806 w odniesieniu do Vanuatu

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 77 ust. 2 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ([1]),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1806 ([2]) wymienione są państwa trzecie, których obywatele mają posiadać wizę podczas przekraczania granic zewnętrznych państw członkowskich (dalej „obowiązek wizowy"), oraz te, których obywatele są zwolnieni zobowiązku wizowego w przypadku, gdy ich całkowity pobyt jest nie dłuższy niż 90 dni w okresie 180 dni (dalej „zwolnienie z obowiązku posiadania wizy").

(2) Republika Vanuatu jest wymieniona w części 1 załącznika II do rozporządzenia (UE) 2018/1806 jako państwo trzecie, którego obywatele są zwolnieni z obowiązku wizowego. Zwolnienie z obowiązku posiadania wizy ma zastosowanie do obywateli Vanuatu od dnia 28 maja 2015 r., kiedy to podpisano Umowę między Unią Europejską a Republiką Vanuatu dotyczącą zniesienia wiz krótkoterminowych ([3]) (zwaną dalej „Umową") i rozpoczęto jej tymczasowe stosowanie zgodnie z art. 8 ust. 1 Umowy. Umowa weszła w życie w dniu 1 kwietnia 2017 r.

(3) Od dnia 25 maja 2015 r. Vanuatu prowadzi programy obywatelstwa dla inwestorów, za pośrednictwem których obywatele państw trzecich, którzy w przeciwnym razie podlegaliby obowiązkowi wizowemu, mogą uzyskać – w zamian za inwestycje – obywatelstwo Vanuatu, a tym samym bezwizowy dostęp do Unii.

(4) Ponieważ uznano, że przyznanie obywatelstwa przez Vanuatu w ramach programów obywatelstwa dla inwestorów stanowi obejście unijnej procedury wydawania wiz krótkoterminowych oraz wiążącej się z nią oceny ryzyka dla bezpieczeństwa i ryzyka migracyjnego, a także wzrost zagrożenia dla bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego państw członkowskich, w dniu 3 marca 2022 r. Rada przyjęła decyzję (UE) 2022/366 ([4]), którą częściowo zawieszono stosowanie Umowy, zgodnie z art. 8 ust. 4 Umowy. Zawieszenie stosowania Umowy ograniczało się do paszportów zwykłych wydanych przez Vanuatu od dnia 25 maja 2015 r., czyli od kiedy zaczęła znacząco rosnąć liczba osób, których wnioski składane w ramach prowadzonych przez Vanuatu programów obywatelstwa dla inwestorów są rozpatrywane pozytywnie.

([1]) Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 27 listopada 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 12 grudnia 2024 r.

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1806 z dnia 14 listopada 2018 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) Dz.U. L 173 z 3.7.2015, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/1035/oj.

([4]) Decyzja Rady (UE) 2022/366 z dnia 3 marca 2022 r. w sprawie częściowego zawieszenia stosowania Umowy między Unią Europejską a Republiką Vanuatu dotyczącej zniesienia wiz krótkoterminowych (Dz.U. L 69 z 4.3.2022, s. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/366/oj).

(5) W dniu 27 kwietnia 2022 r. Komisja przyjęła rozporządzenie wykonawcze (UE) 2022/693 ([5]), którym tymczasowo zawieszono zwolnienia obywateli Vanuatu z obowiązku posiadania wizy od dnia 4 maja 2022 r. do dnia 3 lutego 2023 r. zgodnie z art. 8 ust. 6 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia (UE) 2018/1806.

(6) W okresie następującym po dniu 4 maja 2022 r., kiedy rozpoczęto stosowanie tymczasowego zawieszenia zwolnienia z obowiązku posiadania wizy oraz zgodnie z art. 8 ust. 6 akapit pierwszy lit. a) akapit trzeci rozporządzenia (UE) 2018/1806 Komisja nawiązała pogłębiony dialog z Vanuatu w celu zaradzenia okolicznościom, które doprowadziły do tymczasowego zawieszenia zwolnienia z obowiązku posiadania wizy. Vanuatu nie zaangażowało się jednak w znaczący sposób w trakcie tego dialogu.

(7) Ze względu na utrzymywanie się okoliczności, które doprowadziły do tymczasowego zawieszenia zwolnienia z obowiązku posiadania wizy, oraz brak działań ze strony Vanuatu, które mogłyby tym okolicznościom zaradzić, decyzją Rady (UE) 2022/2198 ([6]) Rada uchyliła decyzję (UE) 2022/366 i zawiesiła stosowanie Umowy w całości od dnia 4 lutego 2023 r.

(8) Zgodnie z art. 8 ust. 6 akapit pierwszy lit. b) rozporządzenia (UE) 2018/1806 w dniu 1 grudnia 2022 r. Komisja przyjęła rozporządzenie delegowane (UE) 2023/222, którym tymczasowo zawieszono zwolnienie z obowiązku posiadania wizy dla wszystkich obywateli Vanuatu od dnia 4 lutego 2023 r. do dnia 3 sierpnia 2024 r. ([7]).

(9) W okresie następującym po dniu 4 lutego 2023 r., kiedy rozpoczęło się stosowanie rozporządzenia delegowanego (UE) 2023/222, Komisja kontynuowała pogłębiony dialog z Vanuatu; w okresie od lutego 2023 r. do kwietnia 2024 r. odbyły sięż cztery spotkania oraz wielokrotnie wymieniano informacje na piśmie.

(10) Większość zastrzeżeń związanych z programami obywatelstwa dla inwestorów prowadzonymi przez Vanuatu, przedstawionych przez Komisję w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2022/693, utrzymuje się. Chociaż Vanuatu przyjęło w 2023 r. szereg zmian ustawodawczych mających na celu zaradzenie tym zastrzeżeniom, nie przedstawiło zadowalającego dowodu na to, że zmiany te są wdrażane i są wystarczające do ograniczenia zagrożeń dla bezpieczeństwa wynikających z jego programów obywatelstwa dla inwestorów.

(11) Programy obywatelstwa dla inwestorów prowadzone przez Vanuatu wciąż nie wiążą się dla wnioskodawców z jakimkolwiek wymogiem rzeczywistego pobytu lub fizycznej obecności w Vanuatu. Procesem składania wniosków nadal zarządzają wyspecjalizowane agencje znajdujące się poza Vanuatu, co oznacza że wnioskodawcy nie muszą nawiązywać bezpośredniego kontaktu z władzami Vanuatu. W trakcie procedury składania wniosku nie odbywają się rozmowy z wnioskodawcami. Brak wymogu przeprowadzenia bezpośredniej rozmowy ogranicza możliwości władz Vanuatu, jeżeli chodzi o dokonanie właściwej oceny wnioskodawców oraz weryfikację informacji zawartych w ich wniosku, w tym ich prawdziwości i wiarygodności.

(12) Wnioski są nadal rozpatrywane w bardzo któtkich terminach. Dla przykładu proces kontroli i dokładania należytej staranności w odniesieniu do wniosków trwa maksymalnie 14 dni, z możliwością przedłużenia do 30 dni. Odsetek odrzuconych wniosków jest nadal niezwykle niski, co potwierdza ocenę Komisji, że postępowanie sprawdzające jest niewiarygodne. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Vanuatu w 2022 r. i 2023 r. Vanuatu otrzymało 1 988 wniosków o przyznanie obywatelstwa w zamian za inwestycje, z których tylko 27 odrzucono.

(13) W marcu 2023 r. Vanuatu zmieniło ustawę o obywatelstwie, zastępując instytucjeodpowiedzialne za postępowanie sprawdzające i przeprowadzenie kontroli należytej staranności w odniesieniu do wniosków i związanych z nimi procedur. W szczególności poprzednia Komisja Kontroli Wewnętrznej powołana przez Premiera została zastąpiona przez trzy instytucje: Policję Vanuatu, Jednostkę Analityki Finansowej i Służby Imigracyjne Vanuatu. Instytucje te przeprowadzają podstępowania sprawdzające i kontrole należytej staranności w odniesieniu do wniosków, w tym poprzez przeszukiwanie baz danych Interpolu, oraz składają sprawozdania Sekretarzowi Generalnemu Komisji ds. Obywatelstwa. Chociaż z jednej strony ta nowa procedura wydaje się zmniejszać ryzyko przyznania obywatelstwa osobom umieszczonym w bazach danych Interpolu, z drugiej strony nie zawiera ona innych elementów niezbędnych do właściwej oceny czy wnioskodawcy stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa. W szczególności brak jest odpowiednich środków umożliwiających organom Vanuatu weryfikację prawdziwości dokumentów wydanych przez państwo pochodzenia lub zamieszkania wnioskodawców, takich jak dokumenty tożsamości i informacje z rejestrów karnych, ponieważ organy te nie wymieniają informacji z państwem pochodzenia lub zamieszkania wnioskodawców.

([5]) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/693 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie tymczasowego zawieszenia zwolnienia obywateli Vanuatu z obowiązku wizowego (Dz.U. L 129 z 3.5.2022, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/693/oj).

([6]) Decyzja Rady (UE) 2022/2198 z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie zawieszenia stosowania wszystkich postanowień Umowy między Unią Europejską a Republiką Vanuatu dotyczącej zniesienia wiz krótkoterminowych (Dz.U. L 292 z 11.11.2022, s. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2198/oj).

([7]) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2023/222 z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie tymczasowego zawieszenia zwolnienia wszystkich obywateli Vanuatu z obowiązku wizowego (Dz.U. L 32 z 3.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/222/oj).

(14) W latach 2022 i 2023 państwa pochodzenia osób, których wnioski rozpatrzono pozytywnie, obejmują w większości kraje, których obywatele podlegają obowiązkowi wizowemu. W 2023 r. większość wniosków pochodziła od obywateli Chin (519) i Rosji (237). W przeciwieństwie do innych państw trzecich prowadzących programy obywatelstwa dla inwestorów Vanuatu nadal akceptuje i rozpatruje wnioski obywateli rosyjskich po rozpoczęciu wojny napastniczej Rosji wobec Ukrainy.

(15) Przed 2021 r. osoby, które nabyły obywatelstwo Vanuatu w ramach programu obywatelstwa dla inwestorów, mogły następnie ubiegać się o zmianę nazwiska w Vanuatu. Podczas pogłębionego dialogu Vanuatu poinformowało Komisję, że w 2021 r. zmieniono odpowiednie przepisy w celu uniemożliwienia rejestracji zmiany nazwiska w Vanuatu przez osoby posiadające podwójne obywatelstwo. Vanuatu poinformowało jednak również Komisję, że nie posiada rejestrów zmian nazwisk zarejestrowanych przed 2019 r. W związku z czym nie może ono podać żadnych informacji na temat liczby osób, które nabyły obywatelstwo w drodze inwestycji, a następnie zmieniły swoje imię i nazwisko, ani na temat jakichkolwiek kontroli następczych tych osób.

(16) Vanuatu poinformowało Komisję, że zgodnie z jego orzecznictwem możliwe jest cofnięcie obywatelstwa, jeżeli zostało ono uzyskane w wyniku oszustwa lub nielegalnie, ale nie przedstawiło informacji na temat faktycznych przypadków cofnięcia obywatelstwa uzyskanego w ramach jego programów obywatelstwa dla inwestorów. Vanuatu nie wdrożyło ponadto żadnego strukturalnego mechanizmu monitorowania *ex post*, aby wyeliminować potencjalne luki w zakresie bezpieczeństwa związane z ponad 10 000 paszportów wydanych przed zmianą jego ustawy o obywatelstwie i wprowadzeniem rzekomo solidniejszej procedury kontroli. W lutym 2023 r. Vanuatu powołało komisję dochodzeniową, której zadaniem było zbadanie wszelkich domniemanych nadużyć popełnionych podczas prowadzenia programów obywatelstwa dla inwestorów od czasu ich ustanowienia. W kwietniu 2024 r. Vanuatu poinformowało Komisję, że to dochodzenie jest nadal w toku i że nie może podać konkretnej daty przekazania ustaleń przez komisję dochodzeniową.

(17) Zgodnie z art. 8 ust. 7 rozporządzenia (UE) 2018/1806, przed zakończeniem stosowania rozporządzenia delegowanego (UE) 2023/222, Komisja przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie zawieszenia zwolnienia obywateli Vanuatu z obowiązku wizowego, w którym szczegółowo opisała pogłębiony dialog z Vanuatu oraz stwierdziła, że Vanuatu nie zaradziło okolicznościom, które doprowadziły do zawieszenia zwolnienia z obowiązku posiadania wizy.

(18) Należy zatem zmienić rozporządzenie (UE) 2018/1806 poprzez przeniesienie odniesienia do Vanuatu z części 1 załącznika II do części 1 załącznika I w celu przywrócenia obowiązku wizowego wobec obywateli Vanuatu.

(19) W odniesieniu do Islandii i Norwegii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącej włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ([8]), które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. B decyzji Rady 1999/437/WE ([9]).

(20) W odniesieniu do Szwajcarii niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ([10]), które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. B i C decyzji 1999/437/WE, w związku z art. 3 decyzji Rady 2008/146/WE ([11]).

([8]) Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) Decyzja Rady 1999/437/WE z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie niektórych warunków stosowania Układu zawartego przez Radę Unii Europejskiej i Republikę Islandii oraz Królestwo Norwegii dotyczącego włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 176 z 10.7.1999, s. 31, http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj)).

([10]) Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([11]) Decyzja Rady 2008/146/WE z dnia 28 stycznia 2008 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia tego państwa we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen (Dz.U. L 53 z 27.2.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

(21) W odniesieniu do Liechtensteinu niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen w rozumieniu Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie przystąpienia Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen ([12]), które wchodzą w zakres obszaru, o którym mowa w art. 1 lit. B i C decyzji 1999/437/WE, w związku z art. 3 decyzji Rady 2011/350/UE ([13]).

(22) Niniejsze rozporządzenie stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, w którym nie uczestniczy Irlandia, zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE ([14]). Irlandia nie uczestniczy zatem w jego przyjęciu i nie jest nim związana ani go nie stosuje.

(23) W odniesieniu do Cypru niniejsze rozporządzenie jest aktem opartym na dorobku Schengen lub w inny sposób z nim związanym w rozumieniu art. 3 ust. 1 Aktu przystąpienia z 2003 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) 2018/1806 wprowadza się następujące zmiany:

1) w części 1 załącznika I, po pozycji „Uzbekistan” dodaje się pozycję w brzmieniu:

„Vanuatu”;

2) w części 1 załącznika II skreśla się wpis w brzmieniu:

„Vanuatu (*)

(*) Zawiesza się zwolnienie wszystkich obywateli Vanuatu z obowiązku wizowego od 4 lutego 2023 r. do 3 lutego 2025 r.”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia 19 grudnia 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodnicząca	*Przewodniczący*
R. METSOLA	BÓKA J.

([12]) Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

([13]) Decyzja Rady 2011/350/UE z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zawarcia w imieniu Unii Europejskiej Protokołu między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie przystąpienia Księstwa Liechtensteinu do Umowy między Unią Europejską, Wspólnotą Europejską i Konfederacją Szwajcarską dotyczącej włączenia Konfederacji Szwajcarskiej we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, odnoszącego się do zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych i do przemieszczania się osób (Dz.U. L 160 z 18.6.2011, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

([14]) Decyzja Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotycząca wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).